

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14Csp/138/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120209334
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120209334.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Eduardom Valenčinom v právnej veci žalobcu: V. A., N.. XX.XX.XXXX, A. Č. XX, XXX XX C., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 36 234 176, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadosťučinenie vo výške 467 EUR, takto

rozhodol:

I. žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 100 EUR, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

II. v prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a ,

III. p r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej istiny s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

odôvodnenie:

1. Žalobou súdu doručenou dňa 07.08.2020 navrhol žalobca, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 467 EUR z titulu primeraného finančného zadosťučinenia a nahradiť mu trovy konania. V rámci žaloby uviedol, že v konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 10Csp/48/2019 bol ako žalovaný v postavení v spotrebiteľa, pričom terajší žalovaný si v tomto konaní uplatňoval nárok na zaplatenie sumy 933,55 EUR s prísl. a súd žalobe v časti o zaplatenie sumy 466,55 EUR s prísl. vyhovel a vo zvyšnej časti, t.j. o sumu 467 EUR s prísl. žalobu zamietol. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12.05.2020. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie okrem iného uviedol:

„5. Dňa 23.7.2014 bola uzavretá formulárová zmluva o revolvingovom úvere medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom pod č. XXXXXXXXXXXX. Formulár zmluvy najprv vypísal a podpísal žalovaný dňa 21.7.2014, vyplnením údajov v bode 5 označenom ako „údaje o požadovanom spotrebiteľskom úvere revolvingového typu“. V ňom je uvedená poskytnutá čiastka úveru 1500 Eur, splatnosť úveru (počet splátok) - 36, mesačná splátka 53,25 Eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť 1.967 Eur, poplatok za poskytnutie úveru 50 Eur, ročná úroková sadzba 18,03%, predpokladaná RPMN 20,91% a priemerná hodnota RPMN 49,67%.

6. Žalobca podpísal zmluvu neskôr - 23.7.2014, pričom vyplnil údaje v bode 6 označené ako „údaje o schválenom revolvingovom úvere“, ktoré sú totožné s údajmi v bode 5.

11. Podľa prehľadu splácania žalovanému reálne bol poskytnutý úver 1450 Eur dňa 23.7.2014, teda nepochybne po započítaní poplatku za poskytnutie úveru 50 Eur. Prvé 4 splátky žalovaný zaplatil po 89,65 Eur od augusta do novembra 2014, potom zaplatil až 12.2.2015 sumu 39,1 Eur a ďalších 11 splátok po 53,25 Eur. Celkovo tak zaplatil 983,45 Eur.

54. Ako už súd uviedol, písomná akceptácia žalovaného vo vzťahu k termínu mesačnej splátky a termínu konečnej splatnosti úveru chýba a preto nedošlo k písomnej dohode strán o týchto náležitostiach zmluvy.

55. Súd zdôrazňuje, že vychádzajúc z formulácie „termín konečnej splatnosti úveru“ je nepochybné, že tento termín musí byť určený dátumovo (minimálne mesiacom a rokom, pokiaľ by bola jasne v zmluve uvedená splatnosť mesačnej splátky). Nemožno termín splatnosti nahrádzať matematickým výpočtom jednotlivých splátok. Napokon je to zrejmé aj zo skutočností, že zákonodarca počet splátok stanovil pri ďalšej povinnej náležitosti zmluvy uvedenej v § 9 ods. 2 písm. l/ a preto nemohol mať na mysli počet splátok aj pri náležitosti predstavujúcej termín konečnej splatnosti úveru. Spotrebiteľ totiž musí mať jasno už pri uzatvorení zmluvy akú dlhú dobu a do kedy má úver splácať, pretože práve to je účelom citovaného zákonného ustanovenia.

56. Čo je nesporné, v zmluve chýbajú aj predpoklady, ktoré boli použité na výpočet RPMN, keďže podľa § 9 ods. 2 písm. j/ citovaného zákona nepostačuje uviesť len RPMN a celkovú čiastku, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, ale aj všetky predpoklady použité na výpočet tejto RPMN, čo si možno vysvetliť tým, že inak by údaj o RPMN pre spotrebiteľa nemal potrebnú výpovednú hodnotu, nakoľko by nemal predstavu, čo vlastne obnáša. Pre úplnosť súd dodáva, že táto povinná náležitosť je uvedená aj v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľských úveroch v článku 10 ods. 2 písm. g/.

57. Pre chýbajúce vyššie uvedené povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere platí fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru s poukazom na 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z. Znamená to, že žalovaný má žalobcovi vrátiť len sumu reálne poskytnutého úveru t.j. 1450 Eur a keďže doposiaľ mu zaplatil 983,45 Eur, jeho dlh predstavuje 466,55 Eur. Súd preto považoval za dôvodné vyhovieť žalobe len o zaplatenie tejto sumy a vo zvyšku ju ako neopodstatnenú z vyššie uvedených dôvodov zamietol.“

Žalobca poukázal na to, že ako spotrebiteľ si uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv, pričom primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy, zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Poukázal na to, že primerané finančné zadosťučinenie požaduje vo výške 467 EUR z dôvodu, že žalovaný sa chcel o túto sumu na jeho úkor obohatiť.

2. Žalovaný v rámci písomného vyjadrenia zo dňa 09.09.2020 k žalobe uviedol, že v pôvodnom konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 10Csp/48/2019 vystupoval žalobca (V. A.) ako žalovaná procesná strana, pričom išlo o konanie, v ktorom súd ex offo poskytoval ochranu spotrebiteľovi, preto predpoklad, že spotrebiteľ bol nútený domáhať sa na ochranu svojich práv na súde a brániť sa v konaní, nemá oporu v základných skutkových pomeroch konania vedeného pod sp. zn. 10Csp/48/2019. Žalovaný zároveň poukázal na to, že z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. nevyplýva vznik nároku na základe úspechu v spore, ale na základe toho, že spotrebiteľ uplatnil (čiže podal žalobu) na ochranu svojho práva. Taktiež uviedol, že podanie žaloby na súd voči spotrebiteľovi nie je porušenie žiadneho práva spotrebiteľa, ani porušenie vlastnej povinnosti dodávateľa. Žalovaný ďalej poukázal na to, že existencia ujmy ako predpoklad priznania jej vyrovnania v podobe zadosťučinenia síce nemusí byť exaktne preukazovaná, ale v rámci racionálnych záverov musí byť už v žalobe odôvodnená konkrétnymi okolnosťami ako daná; inak by zadosťučinenie nepredstavovalo žiadnu satisfakčnú funkciu. Právna úprava len uľahčuje postavenie spotrebiteľa v tom, že nie je povinný dokazovať rozsah ujmy, príčinnú súvislosť a pod.; na strane druhej ale neznamená, že nárok vznikne za každých okolností, aj keď ujma nevznikla. Pre úspešné uplatnenie takejto nemajetkovej ujmy v súdnom konaní je potom nevyhnutné, aby bola jej existencia tvrdená a aby bola takáto ujma skutočná. Samotný záver, že žalovaný porušil práva spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy, nie je záverom o skutočnej existencii takejto ujmy a pre priznanie finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je dostatočný. Tieto skutočnosti automaticky, bez ďalšieho, neznamenajú ujmu na strane žalobcu. Žalovaný poukázal na to, že žalobca uvádza v podanej žalobe len tvrdenie, že sumu 467,- Eur považuje za primeranú. Takéto vymedzenie odporuje finančnému zadosťučineniu ako satisfakcii v zmysle hore uvedeného, keďže žalobca nevymedzuje za čo konkrétne by sa satisfakcia mala priznať. Rovnako zo žaloby nevyplývajú ani skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné usudzovať, či je splnená podmienka primeranosti. Primeranosť je vlastnosť, ktorá vyžaduje adekvátnosť ku konkrétnym okolnostiam, v súvislosti s ktorými sa satisfakcia má poskytnúť. Žalobca v podanej žalobe ale neuvádza, v čom by prvok primeranosti mal byť splnený, hoci okolnosti preukazujúce primeranosť požiadavky má vymedziť a preukazovať on.

Vzhľadom na uvedené preto navrhol žalovaný, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

3. Podľa § 297, veta druhá, písm. b), zákona č. 160/2015 Z.z. (Civilný sporový poriadok - CSP), pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia vecí, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur. Keďže v prejednávanej veci mal súd za splnené vyššie citované zákonné podmienky, vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

4. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

5. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. V tomto ohľade súd odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, z ktorého okrem iného vyplýva, že jediným predpokladom pre priznanie takéhoto nároku je, že spotrebiteľ sa na súde úspešne domohol svojich práv a nie je potrebné preukazovať, že spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, teda žalobca v danom prípade nemusí preukazovať existenciu a výšku vzniknutej ujmy.

6. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje.

7. V prejednávanej veci mal súd za nepochybne preukázané, že v pôvodnom konaní sp. zn. 10Csp/48/2019 bolo preukázané porušenie práv žalobcu ako spotrebiteľa, keďže v pôvodnom konaní sa žalobca ako dlžník aktívne bránil voči nároku veriteľa (žalovaného), pričom v rámci písomného vyjadrenia k žalobe uviedol, že v skutočnosti mu bol poskytnutý úver iba vo výške 1.450 EUR, keďže veriteľ si hneď započítal poplatok za poskytnutie úveru vo výške 50 EUR, ktorý považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a taktiež sa vyjadril, že zmluva neobsahuje povinné náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. f) a l) zákona č. 129/2010 Z.z., a preto je úver bezúročný a bez poplatkov. Žalobca sa teda v pôvodnom konaní aktívne bránil a aj keď súd uvedené náležitosti skúma ex offa tak, ako to tvrdil žalovaný vo svojom vyjadrení, je nepochybne, že žalobca v tomto pôvodnom konaní aktívne konal, pričom sa nemusí jednať o uplatnenie jeho práv v postavení žalobcu, teda nemusí podať žalobu, ako to tvrdil žalovaný. Pokiaľ žalovaný poukázal na to, že z rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/127/2017 vyplýva, že pod úspešným uplatnením porušenia práv alebo povinnosti treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práv alebo povinnosti, tak súd poukazuje na to,

že v pôvodnom konaní súd judikoval prospech žalobcu ako spotrebiteľa konkrétny nárok, a to tým, že žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Súd má teda za to, že nepochybne došlo k naplneniu hypotézy právnej normy uvedenej v § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

8. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie nemožno vnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprímerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu súd považuje výšku priznaného finančného zadosťučinenia za primeranú s tým, že priznaním tejto sumy bude podľa názoru súdu naplnený aj účel predmetného ustanovenia z hľadiska odškodnenia žalobcu z titulu jeho zadosťučinenia a zároveň je naplnená aj jeho výchovná funkcia tým, že priznanie takéhoto nároku bude na žalovaného vyplývať tak, aby v budúcnosti v zmluvách uvádzal všetky obligatórne náležitosti, ktoré je povinný uviesť pri zmluvách o spotrebiteľských úveroch. Súd považuje sumu vo výške 100 EUR za primeranú s ohľadom na vyššie uvedené kritéria, ako aj rozhodnutie v pôvodnom konaní, preto v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

9. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. O trovách konania súd rozhodol na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení, pričom z ich výkladu a praxe súdov je zrejmé, že pokiaľ rozhodnutie o uplatnenom nároku závisí od úvahy súdu, tak ako to bolo v tomto prípade, je namieste priznať žalobcovi nárok na náhradu trov konania z prisúdenej sumy, preto súd o trovách konania rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).